

Brusel 10. března 2023
(OR. en)

7222/23

AGRI 116
FAO 7
CONUN 80
DEVGEN 61
COHAFA 32
COAFR 104
ENV 225
CLIMA 122
SAN 132
SUSTDEV 46
RELEX 328

POZNÁMKA K BODU „I/A“

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Závěry o prioritách EU pro účinnou Organizaci OSN pro výživu a zemědělství (FAO) v zájmu zajištění udržitelné budoucnosti a potravinového zabezpečení pro všechny – <i>schválení</i>

1. Ve druhé polovině roku 2022 zahájila Pracovní skupina pro mezinárodní otázky v oblasti potravin a zemědělství (FAO) během českého předsednictví jednání zaměřená na stanovení strategických střednědobých priorit EU a jejích členských států pro Organizaci OSN pro výživu a zemědělství (FAO). Delegace se shodly na tom, že stanovení těchto priorit je obzvláště důležité s ohledem na nadcházející volbu generálního ředitele FAO, která je plánována na červenec 2023.
2. V první polovině roku 2023 švédské předsednictví pokročilo v jednáních a předložilo návrh závěrů Rady, který pracovní skupina podrobně posoudila na zasedáních konaných ve dnech 17. ledna a 21. února 2023, souběžně s rozsáhlým písemným konzultačním procesem.
3. V souvislosti s výše uvedenými jednáními delegace zdůraznily, že FAO musí významně přispět k podpoře transformace směrem k udržitelným potravinovým systémům a k řešení vzájemně provázaných výzev souvisejících s klimatickou krizí, ztrátou biologické rozmanitosti

a degradací přírodních zdrojů. Delegace rovněž uznaly, že úloha FAO při vedení mnohostranného úsilí o vymýcení hladu a všech forem podvýživy a o dosažení potravinového zabezpečení a výživy pro všechny je stejně důležitá jako kdykoli předtím ve světle současné bezprecedentní potravinové krize, která se výrazně zhoršila v důsledku neodůvodněné a nevyprovokované válečné agrese Ruska proti Ukrajině.

4. Dne 9. března 2023 předsednictví po závěrečné písemné konzultaci vzalo na vědomí dohodu pracovní skupiny o znění návrhu závěrů Rady uvedeném v dokumentu ST 5114/4/2023 REV4.¹
5. S ohledem na výše uvedené skutečnosti se Výbor stálých zástupců vyzývá, aby potvrdil dohodu dosaženou v pracovní skupině a doporučil Radě, aby schválila závěry Rady uvedené v příloze této poznámky jako bod „A“ na některém ze svých nadcházejících zasedání.

¹ Konečné znění návrhu závěrů Rady bylo následně rozesláno pod číslem ST 5114/5/2023 REV5.

Návrh

**ZÁVĚRŮ RADY o prioritách EU pro účinnou Organizaci OSN
pro výživu a zemědělství (FAO) v zájmu zajištění udržitelné budoucnosti
a potravinového zabezpečení pro všechny**

Rada Evropské unie,

- 1) ZNOVU POTVRZUJE, že je pevně odhodlána prosazovat multilateralismus a mezinárodní řád založený na pravidlech, jehož jádrem je systém OSN, s cílem účinně reagovat na hlavní výzvy naší doby, které vyžadují globální řešení, a to za plného dodržování všeobecných lidských práv;
- 2) OPĚTOVNĚ PODTRHÁVÁ svůj neochvějný závazek k plnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a jejích cílů udržitelného rozvoje (SDG), Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu a Pařížské dohody, Úmluvy o biologické rozmanitosti a celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu, jakož i Úmluvy OSN o boji proti desertifikaci, přičemž ZDŮRAZŇUJE zásadní příspěvek FAO k jejich dosažení;
- 3) ZDŮRAZŇUJE, že FAO musí významně přispět k podpoře transformace směrem k udržitelným potravinovým systémům a k řešení vzájemně provázaných výzev souvisejících s klimatickou krizí, ztrátou biologické rozmanitosti a degradací přírodních zdrojů;
- 4) VYZDVIHUJE zásadní úlohu FAO jakožto nestranné agentury OSN vedené členskými státy při vedení mnohostranného úsilí o vymýcení hladu, všech forem podvýživy a potravinové zabezpečení a výživy pro všechny, jakož i při řešení problému chudoby;
- 5) PODTRHÁVÁ význam FAO jakožto specializované organizace založené na znalostech při stanovování norem a standardů založených na vědeckých důkazech a znalostech a při poskytování technické podpory a budování kapacit, a to i pro tvorbu politik jejími členy;

- 6) JE HLUBOCE ZNEPOKOJENA bezprecedentní potravinovou krizí, již svět čelí a která postihuje zejména nejchudší země a nejzranitelnější skupiny obyvatel, čímž prohlubuje nerovnosti; OPAKUJE, že důrazně odsuzuje neodůvodněnou a nevyprovokovanou válečnou agresi Ruska proti Ukrajině, jejíž negativní a dlouhodobé dopady na potravinové zabezpečení závažným způsobem zhoršují krizi;
- 7) ZNOVU POTVRZUJE pevné odhodlání EU reagovat na celosvětový nedostatek potravin a OPĚTOVNĚ VYJADŘUJE svou plnou podporu úsilí vedenému OSN s cílem zabránit další eskalaci; OCEŇUJE úsilí Organizace OSN pro výživu a zemědělství o monitorování a řešení důsledků ruské válečné agrese pro potravinové zabezpečení na Ukrajině i na celém světě a NALÉHAVĚ ji VYZÝVÁ, aby toto úsilí zintenzivnila a plně provedla příslušná rozhodnutí svých řídicích orgánů².

Úloha FAO při utváření udržitelné budoucnosti

- 8) UZNÁVÁ zásadní přínos FAO v oblasti zemědělství, včetně chovu hospodářských zvířat, lesnictví, rybolovu a akvakultury, pro budování udržitelné budoucnosti; PŘIPOMÍNÁ v tomto ohledu závěry Rady o prioritách EU pro summit OSN o potravinových systémech v roce 2021³ a VYZÝVÁ FAO, aby zvýšila své úsilí v těchto klíčových oblastech:
- ujímání se vedoucí úlohy při prosazování a podpoře přechodu k odolným a udržitelným potravinovým systémům prosazováním práva na adekvátní potraviny a transformačního přístupu k potravinovým systémům, čímž se zajistí bezpečné a výživné potraviny a zdravá strava pro všechny, se zvláštním důrazem na zranitelné skupiny obyvatel, a zároveň přispěje k řešení problémů v oblasti změny klimatu a životního prostředí;
 - pokračování v podpoře konkurenceschopného, diverzifikovaného, udržitelného a odolného zemědělství, chovu hospodářských zvířat a lesnictví, která za rovných podmínek integrují všechny tři rozměry udržitelnosti, a to zejména podporou řešení, inovací a osvědčených postupů pro transformaci potravinových systémů a zvýšení produktivity a zároveň zamezení znehodnocování půdy, vody a lesů, jakož i úbytku biologické rozmanitosti;

² Zejména rozhodnutí Rady FAO na jejím 169. zasedání.

³ Dokument 9335/21.

- prosazování udržitelných a integrovaných postupů řízení zdrojů, jakož i jejich účinného využívání, s ohledem na zvýšené tlaky rostoucí světové populace a nestabilitu ekosystémů na pevnině i ve vodě;
- přispívání k soudržným udržitelným řešením četných a přeshraničních problémů v oblasti vody, která řádně zohledňují souvislosti mezi vodou, energií, potravinami a ekosystémy, a to dosahováním pokroku v dohodnutých programech OSN;
- pokračování v práci na boji proti celosvětovému odlesňování a desertifikaci, včetně mezinárodně dohodnutých definic, uplatňování integrovaných krajinných přístupů a podpoře mezinárodní spolupráce v této oblasti;
- zvýšení úsilí v boji proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu a prosazování udržitelného rybolovu přispívajícího k potravinovému zabezpečení a lepší mezinárodní správě oceánů, mimo jiné aktivním prosazováním a podporou provádění právně závazných nástrojů pro odstranění neudržitelných rybolovných postupů;
- prosazování a podporování synergií mezi zemědělstvím, včetně chovu hospodářských zvířat, lesnictvím, rybolovem a akvakulturou, za účelem využití sdílených příležitostí, řešení společných výzev a nacházení přijatelných kompromisů;
- zintenzivnění práce na inovativních udržitelných obchodních modelech a hodnotových řetězcích se zvláštním zaměřením na oběhové hospodářství, biohospodářství a přírodě blízká řešení, a to ve spolupráci se soukromým sektorem a všemi příslušnými aktéry, s cílem zajistit další a alternativní důstojné živobytí v průběhu celého potravinového řetězce, a tím posílit účinné využívání zdrojů a omezit plýtvání, přičemž je třeba věnovat náležitou pozornost lokální perspektivě a potřebám a příspěvkům drobných a rodinných zemědělců;
- využívání potenciálu inovací a digitalizace s náležitým ohledem na příslušné právní rámce k udržitelnému zvýšení produktivity a transformaci potravinových systémů.

Úloha FAO v souvislosti s přístupem založeným na propojení humanitární pomoci, rozvoje a míru při řešení nedostatku potravin

9) UZNÁVÁ zásadní činnost FAO při řešení nedostatku potravin a podvýživy ve světě; PŘIPOMÍNÁ své znepokojení nad konfliktem, který je příčinou nedostatku potravin, a VYZÝVÁ FAO, aby řídila opatření na podporu zranitelných zemí a obyvatelstva, zejména pokud jde o ženy a dívky, a to tím, že bude:

- rozvíjet svůj příspěvek k přístupu založenému na propojení humanitární pomoci, rozvoje a míru na celosvětové, regionální a místní úrovni prostřednictvím spolupráce s dalšími příslušnými organizacemi v souladu se svým mandátem a komparativními výhodami, přičemž bude v rámci svého nouzového plánování i nadále dodržovat a prosazovat humanitární zásady a mezinárodní humanitární právo;
- posilovat investice do systémů včasného varování, přijímat předběžná opatření a předkládat krátkodobé a střednědobé politické návrhy zaměřené na účinné a rychlé řešení vznikajících krizí, podporovat činnosti související s rychlou obnovou a řídit obnovu odvětví zemědělství, lesnictví a rybolovu a zdrojů obživy venkova s perspektivou dlouhodobého rozvoje;
- sledovat dopady konfliktů na celosvětové potravinové zabezpečení a související rizika a nadále poskytovat členům včasné a vysoce kvalitní informace o vývoji na trhu a narušení zemědělsko-potravinářských dodavatelských řetězců s cílem podpořit dobře fungující, otevřený a předvídatelný obchod, který je v souladu s pravidly WTO a transparentnosti trhu, a to prostřednictvím osvědčených iniciativ, jako je informační systém pro trh se zemědělskými produkty (AMIS).

Úloha FAO v rámci širšího systému OSN

10) ZDŮRAŽŇUJE, že je důležité zajistit trvalý těsný soulad činnosti FAO s širší agendou OSN prostřednictvím přístupu k lidským právům, který bude působit jako jedna OSN, a VYZÝVÁ FAO, aby:

- prosazovala dosažení Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030, včetně důležitého úkolu spočívajícího v monitorování a vykazování ukazatelů cílů udržitelného rozvoje v rámci jejího opatrovnictví a při podpoře činnosti členů za účelem sledování jejich pokroku v plnění cílů udržitelného rozvoje;

- zajistila účinné provádění reformy rozvojového systému OSN díky úzké spolupráci a dialogu prostřednictvím systému místních koordinátorů pro účinnou koordinaci s širším systémem OSN na úrovni jednotlivých zemí;
- pokračovala v posilování spolupráce a meziodvětvové práce s dalšími agenturami a subjekty OSN, a zejména dále posilovala spolupráci s Mezinárodním fondem pro zemědělský rozvoj (IFAD) a Světovým potravinovým programem (WFP) a podporovala další příslušné iniciativy vedené OSN založené na synergiích a komparativních výhodách;
- aktivně podporovala Výbor pro celosvětové zajišťování potravin (CFS) jako inkluzivní mnohostrannou platformu pro podporu celosvětového potravinového zabezpečení a udržitelných potravinových systémů a jeho panel odborníků na vysoké úrovni (HLPE) a prosazovala přijímání a využívání politických doporučení a dobrovolných pokynů CFS;
- nadále podporovala činnosti navazující na summit OSN o potravinových systémech (UNFSS) konaný v roce 2021 v úzké spolupráci s dalšími agenturami OSN, vládami, organizacemi občanské společnosti, soukromým sektorem a dalšími aktéry, jakož i usnadňovala efektivní a účinné koordinační centrum a podporovala členy při realizaci jejich úsilí o změnu.

Lepší účinnost a řízení FAO v zájmu většího dopadu a lepších výsledků

- 11) ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba nadále usilovat o zajištění schopnosti FAO účinně plnit svůj mandát podle pokynů vydaných řídicími orgány FAO a v souladu s potřebami a očekáváními jejích členů;
- 12) VÍTÁ sladění strategického rámce FAO na období 2022–2031 s cíli udržitelného rozvoje, větší zaměření na fakticky a vědecky podložené rozhodování a posílení hodnotícího úřadu a úřadu generálního inspektora; OCEŇUJE pozitivní práci v oblasti prevence obtěžování, sexuálního obtěžování, sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání, jakož i v oblasti zlepšení řízení rizik;

13) OČEKÁVÁ další zlepšení, pokud jde o správu, účinnost, transparentnost, nestrannost, odpovědnost a řízení rizik, a to v souladu s nejvyššími standardy OSN a pod vedením Koordinačního výboru výkonných ředitelů (CEB) v rámci systému OSN a Společné inspekční jednotky (JIU) v úzkém dialogu se členy FAO, a to i v těchto oblastech:

- zprávy o řízení a výkonnosti založené na výsledcích, se zvláštním zaměřením na decentralizované kanceláře a na programy a projekty, včetně sladění podnikových politik s opatřeními na úrovni jednotlivých zemí, jakož i lepšího využívání znalostí na úrovni jednotlivých zemí v podnikových politikách FAO;
- větší zaměření na dosahování výsledků a dopadu na úrovni jednotlivých zemí prostřednictvím rozvoje programového přístupu, zajištění transparentního a předvídatelného procesu programování, jakož i spolupráce na úrovni jednotlivých zemí s klíčovými aktéry;
- vypracování komplexní vize financování organizace, včetně využití posuzovaných a dobrovolných příspěvků, řízení různých ujednání o financování a toho, jak tyto mechanismy přispívají k dosažení cílů organizace a strategického rámce účinným, efektivním a transparentním způsobem;
- včasný, transparentní a snadný přístup členů k informacím týkajícím se řízení organizace, včetně programových rámců pro jednotlivé země, ujednání o zadávání veřejných zakázek a dohod o partnerství se třetími stranami, s náležitým ohledem na strategii FAO pro zapojení soukromého sektoru;
- řízení lidských zdrojů prostřednictvím politik, které se opírají o rozmanitost, rovnost, transparentnost a zásluhy;
- větší genderová rovnost a inkluzivnost, s náležitým ohledem na dosažení parity mezi ženami a muži na vyšších pozicích a začlenění perspektiv žen a dívek, mladých lidí a původních obyvatel a osob se zdravotním postižením na všech úrovních, mimo jiné prostřednictvím využívání údajů rozčleněných podle pohlaví, věku a zdravotního postižení;

- nejvyšší standardy a osvědčené postupy, pokud jde o správu údajů, zajištění práva na soukromí a ochranu osobních údajů, práva duševního vlastnictví, jakož i nezávislý dohled nad prováděním politiky v oblasti údajů;
- spolehlivé záruky k zajištění integrity a úplného soukromí při tajném hlasování v souladu s osvědčenými postupy v systému OSN v této oblasti.

Spolupráce EU a jejích členských států s organizací FAO

- 14) ZDŮRAZŇUJE dlouhodobé a plodné partnerství mezi FAO a EU a jejími členskými státy; PŘIPOMÍNÁ významnou podporu, kterou EU a její členské státy poskytují FAO, mimo jiné prostřednictvím dobrovolných příspěvků;
- 15) SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ posílený dialog a spolupráci při prosazování celosvětového programu v oblasti udržitelnosti a klimatu v souvislosti se zemědělstvím, včetně chovu hospodářských zvířat, lesnictví, rybolovu, akvakultury a potravinového a výživového zabezpečení, zejména prostřednictvím:
 - provádění strategií FAO v oblasti změny klimatu, biologické rozmanitosti a vědy a inovací;
 - tematických bodů působení pro transformaci potravinových systémů, včetně diverzifikace plodin, bílkovin a hnojiv, podpory dobrých životních podmínek zvířat a chovu hospodářských zvířat s menším dopadem na klima, agroekologie a další inovativní přístupy, zachování a zlepšení zdraví půdy, snížení znečištění, závislosti na chemických pesticidech a používání fosilních paliv v zemědělství a řešení potravinových ztrát a plýtvání potravinami v celém potravinovém řetězci;
 - přístupu „jedno zdraví“ pro lepší řešení složitých výzev v oblasti zdraví pro lidi, zvířata, rostliny a životní prostředí, včetně společného úsilí prostřednictvím čtyřstranné aliance, v zájmu snížení antimikrobiální rezistence v potravinových systémech a posílení jejich odolnosti vůči pandemiím, jakož i úsilí v boji proti přeshraničním nemocem;

- prognostických iniciativ, výzkumu, všech forem inovací a sdílení znalostí, mimo jiné prostřednictvím vzdělávacích sítí zemědělců a spolupráce mezi FAO a výzkumnými a akademickými institucemi a dalšími zúčastněnými stranami v EU;
- stanovování norem a normativních činností, mimo jiné v rámci práce Komise pro Codex Alimentarius týkající se norem bezpečnosti a kvality potravin s cílem chránit zdraví spotřebitelů a zajistit poctivé jednání v obchodu s potravinami a v rámci činnosti Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin s náležitým ohledem na uplatňování přístupu „jedno zdraví“ v procesu analýzy rizik;
- genderové rovnosti, posílení postavení žen a dívek a přístupů zaměřených na genderovou transformaci, jakož i podpory úlohy mladých lidí ve venkovských oblastech;
- globální sítě pro boj proti potravinovým krizím jakožto celosvětové aliance aktérů v oblasti humanitární pomoci a rozvoje, kteří jsou odhodláni řešit základní příčiny potravinových krizí a prosazovat udržitelná řešení;
- globálního partnerství v oblasti půdního hospodářství pro lepší správu půdy a její zdraví.

16) Potvrzuje závazek EU a jejích členských států upevnit a posílit spolupráci s FAO a pokračovat ve spolupráci se členy FAO s cílem zajistit účinná opatření FAO pro udržitelnou budoucnost a potravinové zabezpečení pro všechny.
